

Militærudgifterne foruden de Bespareser, der har været rundt omkring paa Finanslovene. Dette er jo et Faktum, som det ærede Medlem ikke kan bestride, selv om han mener, at jeg ingen Forstand har paa Tal. Jeg har tidligere sagt til det ærede Medlem, at han har ikke elsket dem fra Begyndelsen af, og det er derfor aldrig rigtig gaaet op for ham, hvilken Betydning de har. Thi det ærede Medlems Dygtighed ufortalt, vil jeg gerne sige, at der har ingen Sinde siddet en Regering her i Danmark, som har haft saa lidet Overblik over finansielle Spørgsmaal som netop den Regering, det ærede Medlem var Medlem af.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Rode har Ordet for en kort Bemærkning.

Rode: Naar det ærede Medlem ønsker, at jeg skulde have sagt, at han har behandlet et rigtigt Tal raat, skal jeg gerne efterkomme hans Ønske. Det har aldrig kunnet falde mig ind at bestride, at det Tal, han opererer med, i og for sig forefindes. Saa-dan er det selvfølgelig ikke. Tallene forefindes, men det, jeg kritiserer, er, at han ikke uddrager nogen som helst forstandig Slutning af de Tal, som eksisterer. Det er en Kendsgerning, at det ordinære Driftsbudget ikke er formindsket, at det er nu det samme, som da Ministeriet Neergaard havde siddet et Aar. Resultatet af den finansielle Politik, Ministeriet har foretaget, er derfor dels en Række Bespareser, dels en Række Udgiftsforhøjelser, som tilsammen har medvirket til, at Driftsbudgettet er det samme nu som den Gang, idet det ærede Medlem dog ikke kan vente, at nogen skal fremhæve det som noget pragtfuldt rosværdigt, at Ministeriet har undladt at forny Kornlove, Sukkerlove eller overtage Udgifter i Anledning af Krigstilstande, Udgifter, som ingen har ønsket skulde foretages. Det, der har bragt Balancen nedad, er Bortfald af Ting, der maatte bortfalde.

J. Jacobsen: Paa den Foranledning, der er givet ved en Række Taleres Udtalelser og nu sidst den højtærede Kirke-ministers Udtalelse om den saakaldte Ryslingeaffære, vil ogsaa jeg gerne have Lov til at fremsætte nogle Udtalelser derom. Jeg tør maaske forudskikke den Bemærkning, at jeg paa min Hjemegn lever de Kredse, hvori dette Kirkerøre er opstaaet, saa nær, at jeg har ret nøje Kundskab til den Tankegang og de aandelige Tilstande, som har ført til dette Røre. I øvrigt er

jeg enig med det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsen i, at denne Sag ikke er af politisk Art, ja, jeg maa endogsaa mene, at den, som den foreligger for Offentligheden i Øjeblikket, egentlig slet ikke vedkommer Rigsdagen. Dette høje Ting er i Øjeblikket ikke stillet overfor denne Sag saaledes, at det kan eller skal tage Beslutning i den. Om den kan komme til at foreligge saaledes, tør jeg ikke udtale mig om, men i Øjeblikket gør den det ikke. For saa vidt har der altsaa ikke været nogen egentlig Grund til at føre den frem her. En anden Ting er, at vi nu en Gang har faaet den parlamentariske Praksis her til Lands under Finanslovforslagets første Behandling at tage alle mulige Emner frem til Drøftelse fra de mest almene, der vedrører Samfundets dybeste Interesser, til de mest lokale, der kun vedrører meget snævre Interesser. Under en saadan parlamentarisk Sædvane er det meget forstaaeligt, at en Sag som Ryslingesagen, der har sat saa mange Penne og Sind i Bevægelse Landet over, kommer til Orde her i denne Sal. Det vilde vel snarere have været mærkeligt, om det ikke var blevet Tilfældet, og nogen Ulykke kan jeg heller ikke se, at der kan ske ved, at den kommer frem her. For mig kan der ikke være Tvivl om, at Vanskeligheden ved Ryslingesagen har sin Oprindelse i det bestaaende Forhold mellem Stat og Kirke, og jeg vil derfor gerne have Lov til først at fremsætte et Par Ord derom i al Almindelighed.

Vi ved jo alle, at den nuværende Ordning af Forholdet mellem Stat og Kirke i Europas protestantiske Lande ikke er Frugten af en frivillig kirkelig Udvikling, men at den meget mere er fremkommet som en almenmenneskelig Nødvendighed. Det gik ikke saaledes til i sin Tid, at Folket udefra først blev overbevist om den evangelisk-lutherske Læres Sandhed, og at Staten netop derfor som Udtryk for Folkets aandelige Trang og Tarv optog Kirken blandt sine Institutioner. Det kunde være gaaet saaledes til, men den protestantiske Kirke er ikke fra sin første Begyndelse organiseret nedefra eller indefra, fra Befolkningens brede Lag. Den er ikke opstaaet som Resultatet af en dybtgaaende folkelig Udvikling eller af en mægtig Bevægelse i Sjælene. Reformationen begyndte ganske vist som en saadan mægtig Bevægelse. Den hævder jo saaledes den enkeltes Evne og Ret til at være Organer for det højeste trods Præsteskab og Pavemagt, og i sin berømte Henvendelse til den tyske Adel af 1520 hævder Luther med stor Styrke det, han kalder det